

de Volkskrant

17 september 2014 woensdag

Ten Eerste; Blz. 13

691 woorden

De kust is veilig, Deltaplan 2015 pakt gevaren rivierwater aan

VAN ONZE VERSLAGGEVER HARMEN BOCKMA

Het kabinet trekt 20 miljard euro uit voor een nieuw Deltaprogramma om Nederland tegen het water te beschermen. In tegenstelling tot het oude Deltaplan, dat zich na de Watersnoodramp van 1953 richtte op de gevaren van de zee, worden nu vooral de rivieren aangepakt. Daar is vaker dan voorheen sprake van hoogwater. In 2050 moet 1.500 van de 3.700 kilometer dijk die Nederland kent veiliger zijn.

Volgens het Deltaprogramma 2015 mag iedere Nederlander straks een kans niet hoger dan 1 op 100.000 per jaar lopen om te overlijden door een overstroming. Voor sommige gebieden in Nederland betekent dat een forse aanscherping van de veiligheidsnormen. 'Het is tijd voor een nieuw Deltaplan, omdat het klimaat verandert', zei minister Melanie Schultz van Infrastructuur en Milieu dinsdag bij de presentatie. 'Inmiddels wonen er 9 miljoen mensen in gebied dat kan overstromen en wordt daar 70 procent van het bruto nationaal product verdiend.'

Deltacommissaris Wim Kuijken: 'We gaan niet wachten op een ramp om maatregelen te nemen. In plaats daarvan gaan we nu preventief werken aan meer veiligheid. Op een adaptieve manier, dus met de mogelijkheid van tussentijdse aanpassingen. Er moet in hoog tempo gewerkt worden. Ik hoop dat we op tijd klaar zijn, je weet het maar nooit met de natuur.'

Kuijken heeft niet gekozen voor grootschalige oplossingen zoals een nieuwe zeedijk om heel Nederland. Dat was een de van plannen die de afgelopen jaren bij hem werden ingediend. Omdat nog niet duidelijk is hoeveel de zeespiegel gaat stijgen, zou dat weggegooid geld kunnen zijn. Kuijken: 'De kust is nu voldoende veilig, zeker als we de stranden door middel van zandsuppletie breed genoeg houden.'

Volgens Kuijken was de veiligheidsnorm voor rivieren tot nu toe minder streng door verzet van de bevolking. 'Inmiddels is de bewustwording groter, er is veel meer begrip van onderaf.' De aanpak van de dijken in de Alblasserwaard en Krimpenerwaard heeft volgens Kuijken de hoogste prioriteit. 'Die liggen op het grensvlak van rivier en zee, daar is de situatie het urgentst.' Ruim tweehonderd dijkvakken krijgen nieuwe normen, die worden verankerd in de wet.

Volgens hoogleraar integrale waterbouwkunde Bas Jonkman van de TU Delft is de nieuwe veiligheidsnorm een grote stap vooruit. 'Nu wordt nog gekeken naar de hoogwaterkans, straks naar de doorbraakkans. Zo kun je de zwakste schakel beter aanpakken.' Volgens Jonkman is het nog wel de vraag hoe de dijken precies versterkt

worden. 'De afgelopen jaren kreeg de bestuurlijke kant veel aandacht, nu komt het aan op de technische uitwerking.'

Jonkman is het eens met de nadruk op de rivieren. 'De kust hebben we goed op orde.' Maar volgens de hoogleraar zijn de nieuwe normen voor de dijken erg ambitieus. 'Dat worden enorme ingrepen. Die brengen hoge kosten met zich mee en hebben stevige ruimtelijke consequenties.'

Minister Schultz en deltacommissaris Kuijken verschillen van mening over het al dan niet verplicht houden van de zogenoemde watertoets. Gemeenten en provincies moeten ruimtelijke projecten melden bij waterbeheerders. Schultz wil de toets wel in stand houden, maar niet verplicht. Kuijken: 'De minister heeft veel vertrouwen in de mensheid, ik wat minder.' Voorzitter Peter Glas van de Unie van Waterschappen is verontrust. 'Wat als een wethouder overstag gaat voor een projectontwikkelaar en er komt een wijk vlak achter een dijk? Wij moeten dat kunnen tegenhouden.'

Deltaprogramma 2015

Tot 2050 is er 20 miljard euro beschikbaar voor het Deltaprogramma

1.500 kilometer dijk wordt verhoogd, verbreed en/of verstevigd

Belangrijke gebouwen (kerncentrale Borssele, Dow Chemical Terneuzen, Gasrotonde Groningen) en gebieden worden extra goed beschermd

Op sommige plekken krijgen rivieren de ruimte. Steden krijgen meer waterberging en groen om voorbereid te zijn op extreme regenval

Het waterpeil in het IJsselmeer wordt flexibel, zodat er genoeg zoetwater beschikbaar blijft. Zoetwater wordt beter vastgehouden en verdeeld, zodat er minder snel tekorten optreden

Extra maatregelen voor de Rijn-Maasdelta (Rotterdam, Dordrecht), zodat het veilig is bij storm op zee en bij hoogwater op de rivieren

16 September 2014